

Ocalimy Świat!

Ekoprogram z charakterem
dla uczniów szkół podstawowych

Scenariusz dla klasy III

na podstawie opowiadania
opowiadania Macieja Wojtyszki
„Dobra wróżka i porządek świata”
z tomu

Temat Witajcie w naszej ekologicznej bajce!

Wartości moralne do omówienia humor i życzliwość

Czas realizacji 3-4 godziny lekcyjne

Scenariusz dla klasy III

na podstawie opowiadania Macieja Wojtyszki
„Dobra wróżka i porządek świata” z tomu „Oddech smoka”

MATERIAŁY EDUKACYJNE

- ✓ zbiór opowiadań „Oddech smoka”; opracowanie wartości na końcu zbioru
- ✓ poradnik „Z dzieckiem w świat wartości” Ireny Koźmińskiej i Elżbiety Olszewskiej

POMOCE

- ✓ komputer, tablica/ekran/flipchart
- ✓ jeśli wybierzesz prototypowanie na kartce – przygotuj białe kartki do rysowania
- ✓ jeśli wybierzesz prototypowanie z wykorzystaniem czystych śmieci – przygotuj je lub poproś dzieci o ich przyniesienie;
- ✓ dodatkowo możesz wykorzystać: patyczki laryngologiczne albo po lodach, druczki kreatywne;
w tym działaniu wszystkie materiały, jakimi dysponujesz, sprawdzą się idealnie

CO WARTO ZROBIĆ WCZEŚNIEJ?

- ➔ Przeczytaj opowiadanie Macieja Wojtyszki „Dobra wróżka i porządek świata”.
- ➔ Zapoznaj się z opracowaniem na temat wartości moralnych zamieszczonym na końcu zbioru „Oddech smoka”, zwłaszcza z opisami humoru i życzliwości.
- ➔ Przeczytaj rozdział nt. humoru z poradnika „Z dzieckiem w świat wartości” i zapoznaj się ze sposobami objaśniania dzieciom istoty tej wartości moralnej.
- ➔ Jeśli zdecydujesz się podczas prac technicznych wykorzystać czyste śmieci, przygotuj je lub poproś dzieci o ich przyniesienie; jeśli zdecydujesz się wykorzystać tylko czyste kartki, przygotuj je.

Z CZEGO MOŻESZ JESZCZE SKORZYSTAĆ? TUTAJ ZNAJDZIESZ SPORO INFORMACJI:

- ➔ <https://www.wwf.pl/aktualnosci/edukacja-klimatyczna-potrzebna-od-zaraz> – edukacja o klimacie
- ➔ <https://www.wwf.pl/klimat> – klimat
- ➔ https://www.wwf.pl/sites/default/files/inline-files/narzedziownik_klimat_.pdf – scenariusze, ilustracje do wykorzystania i karty pracy str. 5-18

Scenariusz dla klasy III

na podstawie opowiadania Macieja Wojtyszki
„Dobra wróżka i porządek świata” z tomu „Oddech smoka”

**Prowadząc lekcje w oparciu o ten scenariusz,
realizujesz podstawę programową**

✓ EDUKACJA POLONISTYCZNA

Uczeń:

- ☉ słucha z uwagą lektur i innych tekstów czytanych przez nauczyciela, uczniów i inne osoby
- ☉ wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na tematy związane z przeżyciami, zadaniem, sytuacjami szkolnymi, lekturą czy wydarzeniem kulturalnym

✓ EDUKACJA SPOŁECZNA

Uczeń:

- ☉ ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak (...) szacunek, życzliwość (ew. innych, poznanych wcześniej wartości moralnych)

✓ EDUKACJA PRZYRODNICZA

Uczeń:

- ☉ chroni przyrodę
- ☉ prowadzi proste hodowle roślin
- ☉ ma świadomość pozytywnego znaczenia technologii w życiu człowieka

✓ EDUKACJA TECHNICZNA

Uczeń:

- ☉ planuje i realizuje własne projekty/prace; realizując te projekty/prace współdziała w grupie

✓ ETYKA

Uczeń:

- ☉ dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory

✓ KRYTERIA SUKCESU UCZNIĄ

- ☉ tworzy wypowiedzi ustne w nawiązaniu do treści tekstu, odpowiada na pytania nauczyciela dotyczące tekstu
- ☉ podaje przynajmniej dwa przykłady działań/rozwiązań ekologicznych
- ☉ działa w grupie, wspólnie dążąc do ukończenia zadania i osiągnięcia zamierzonego celu
- ☉ rozpoznaje i nazywa wybrane postaci z bajek
- ☉ rozumie, czym jest życzliwość i potrafi podać przykłady życzliwej postawy
- ☉ rozumie, czym jest świadomość ekologiczna
- ☉ rozumie, czym jest zrównoważony rozwój Ziemi

PRZEBIEG ZAJĘĆ

- ➔ **Przeczytaj uczniom/uczennicom opowiadanie „Dobra Wróżka i porządek świata” Macieja Wojtyszki**

- ➔ **Porozmawiaj z dziećmi o przeczytanym tekście. Możesz zadać pytania:**
 - ❓ O czym jest ten tekst?

 - ❓ Jakie ekologiczne zmiany nastąpiły w bajce „O trzech świnkach i złym wilku”?
 - ➔ nie koszą trawy – dzięki temu pszczoły i inne zapylacze mają różnorodne kwiaty do zapylania
 - ➔ ich dom jest ze słomy i gliny – surowców, które nie powodują zmian klimatu i zaśmiecenia środowiska
 - ➔ korzystają z odnawialnych źródeł energii (OZE): wykorzystują panele słoneczne oraz wiatrak
 - ➔ uprawiają dziki (różnorodny) ogród
 - ➔ są wegetarianami
 - ➔ jedzą warzywa z własnej uprawy oraz jaja z ekologicznego chowu,
 - ➔ założyli roślinną oczyszczalnię ścieków

 - ❓ Co zmieniło się w bajce o Kopciuszku?
 - ➔ mieszkańcy królestwa Księcia i Kopciuszka zaczęli segregować śmieci, odzyskując to, co można było ponownie wykorzystać w produkcji
 - ➔ Złe Siostry szyły kostiumy, wykorzystując materiały z „drugiej ręki” – z tzw. second handów, korzystały też z naturalnych kosmetyków,
 - ➔ goście podarowali Kopciuszkowi i Księżciu urządzenie do pomiaru czystości powietrza

 - ❓ A co uległo zmianie w bajce o „Rybaku i złotej rybce”?
 - ➔ rybak z żoną uprawiali ogród, w którym zasiali zioła i posadzili warzywa
 - ➔ założyli pasiekę

- ➔ **Nawiąż do humoru sytuacyjnego, ale również humoru językowego, który występuje w opowiadaniu.**

Porozmawiaj z dziećmi, czym jest **HUMOR**. Jest to wartość moralna, która czyni nasze życie weselszym i lepszym, pod warunkiem jednak, że nasz humor cieszy innych, a nie rani, nie sprawia przykrości, nie irytuje. Ważną wartością moralną jest także **ŻYCZLIWOŚĆ**. Zwróć uwagę, że w opowiadaniu wszyscy bohaterowie byli dla siebie życzliwi. Co to znaczy? W czym się przejawia? Humor jako wartość moralna oraz życzliwość idą w parze, ponieważ osoba życzliwa innym nie będzie chciała swoimi dowcipami nikomu sprawić przykrości, gdyż lubi ludzi i jest im życzliwa. Wyjaśnij dzieciom, że wartości moralne służą temu, byśmy się lepiej do siebie odnosili, dbali o siebie nawzajem, traktowali uprzejmie i przyjaźnie, pomagali sobie i uwzględniali wzajemnie swoje potrzeby.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

- ➔ **Zilustruj i wyjaśnij dzieciom przykłady wybranych rozwiązań ekologicznych wymienionych w bajkach.**

Możesz posłużyć się prezentacją zawartą w **Załączniku nr 1**. Na slajdzie 7 umieszczone jest zdjęcie łąki dzikiej i takiej, w powstanie której ingerowano.

Podczas rozmowy ważne jest, aby wybrzmiało sformułowanie „świadomość ekologiczna”. Poproś dzieci o jego wyjaśnienie.

Jednak sama świadomość ekologiczna to zbyt mało, aby zmienić rzeczywistość wokół. Ważne jest, aby tę wiedzę przekuć w konkretne działania na rzecz środowiska – wykazać się osobistym zaangażowaniem. **Rozwój zrównoważony Ziemi** zaspokaja potrzeby człowieka, ale dba jednocześnie o potrzeby zwierząt, roślin, nie zaburza współistnienia ekosystemów oraz uwzględnia potrzeby przyszłych pokoleń.

- ➔ **ZADANIE 1**

Zachęć swoich uczniów/uczenice do następującego zadania. Dzieci wykorzystają w nim swoją wiedzę o bajce, wiedzę ekologiczną oraz kreatywność. Poproś, aby podobnie jak Wróżka „zreformowały ekologicznie” zaproponowaną przez siebie lub wybraną przez nich bajkę.

Przebieg zadania przedstawiamy na przykładzie bajki „Czerwony Kapturek”:

- ⊕ Zapytaj dzieci: co należałoby zmienić w bajce „Czerwony Kapturek”, aby życie jej bohaterów było bardziej ekologiczne? Pomysły dzieci w formie skrótu myślowego zapisuj na tablicy. Przyjmujemy zasadę: nie ma „głupich” pomysłów.

Przykłady:

- ➔ wilk postanowił przejść na wegetarianizm i razem z Czerwoną Kapturką założył wokół domu babci ogród, w którym uprawiał warzywa i owoce; dzięki temu i on, i Babcia, i Czerwony Kapturek mogli spożywać jedzenie bez sztucznych nawozów
- ➔ Czerwony Kapturek dojeżdżał do babci na rowerze, który był tak skonstruowany, że podczas jazdy „połykał” dwutlenek węgla, a „wydychał” tlen
- ➔ kapturek Czerwonego Kapturka miał zamontowany na górze specjalny wiatraczek (który generował prąd) z akumulatorkiem, który po podłączeniu do gniazdka zasiliał dom babci w energię, dzięki temu miała niższe rachunki za prąd

Ważne, aby nie oceniać pomysłów pod względem merytorycznym oraz realności ich wykonania. Jest to zadanie, które w metodzie Design Thinking nazywamy „generowaniem pomysłów”. Chodzi o podanie jak największej ilości pomysłów (a nie pomysłów najlepszych jakościowo).

PRZEBIEG ZAJĘĆ

➔ ZADANIE 2

Podziel klasę na grupy 3-osobowe. Każda grupa spośród pomysłów spisanych na tablicy wybiera jeden, według nich, najlepszy, a następnie prototypuje go (tworzy model funkcjonalny urządzenia)

Przykład:

Grupa wybrała pomysł: kapturek z wiatrakiem, który podczas chodu lub jazdy na rowerze osoby, która go nosi, generuje i magazynuje energię z wiatru. Prototyp tego pomysłu może przybrać formę:

- ➔ rysunku z opisem funkcjonalności kapturka (tak, jak instrukcja przy nowym sprzęcie, który kupujemy)
- ➔ pracy technicznej – stworzymy kapturek z dostępnych materiałów np. drucików kreatywnych, skrawków tkaniny i patyczków laryngologicznych, itd.; wykonując tę pracę starajmy się, by po jej zakończeniu udało się odzyskać surowce do segregacji

Prototyp nie musi być idealny pod względem wizualnym, ale musi pokazywać, jak działa nasz pomysł, jego funkcjonalność, co jest w nim ważne.

Zdecyduj, czy w tym ćwiczeniu:

- ➔ rozdasz dzieciom kartki i poprosisz o prototypowanie na nich?
- ➔ czy dasz czyste śmieci, szmatki oraz materiały papiernicze do stworzenia konstrukcji?
- ➔ a może pozostawisz możliwość wyboru sposobu prototypowania dzieciom?

Podczas pracy grup wspieraj dzieci w działaniu zachętą lub wskazówką, ale nie wyręczaj. Być może będzie grupa, której trudno będzie podjąć decyzję, który pomysł prototypować, wtedy pomóż.

Gdy wszystkie grupy będą miały gotowe prototypy, poproś o ich prezentację. Ustal, że zarówno ty, jak i dzieci oglądające prezentację będziecie zadawać pytania odnośnie do prezentowanego prototypu. Doceń włożony wysiłek i kreatywność. Każdą grupę nagroźcie oklaskami.

➔ ZADANIE 3

Kolejne zadanie wymaga koncentracji i uważności. Wyświetl uczniom **slajd 1 z Załącznika nr 2** i wspólnie nazwijcie bohaterów bajek. Teraz poproś, aby uważnie się im przyjrzeni i zapamiętali jak najwięcej szczegółów. Po chwili wyświetl slajd 2 i zadaj pytanie odnośnie do wcześniejszego slajdu, np.: jakiego koloru buty miał kot? Co miała na głowie czarownica? Jak uczesana była Małgosia? Slajd 3 jest sprawdzeniem poprawności odpowiedzi uczniów. Na kolejnych slajdach należy odgadnąć postać/postaci, które zniknęły. Można zrobić analogiczne zadanie wprowadzając więcej gatunków zwierząt.

Scenariusz dla klasy III

na podstawie opowiadania Macieja Wojtyszki
„Dobra wróżka i porządek świata” z tomu „Oddech smoka”

PRZEBIEG ZAJĘĆ

➔ NA KONIEC

Podsumuj dzisiejszy dzień.

Przypomnij słowa Wróżki:

„I nie kaźcie mi opowiadać, co było dalej, tylko zabierzcie się do walki z globalnym ociepleniem, dbajcie o różnorodność biologiczną, żyjcie w zgodzie z przyrodą – i w ogóle przyjrzyjcie się swojej bajce.”

Zaproponuj dzieciom przyjrzenie się swojej bajce – tej klasowej. Może zdecydują się na założenie na parapecie ogródka (tak jak trzy świnki z wilkiem i żona rybaka), może wstawią pudełka do segregacji śmieci? Poproś uczniów/uczennice o propozycje.

Jeżeli zdecydują się na ogródek, pomyślcie wspólnie, co można byłoby tam zasiać/posadzić: rzeżuchę, szczypiorek, miętę, sałatę. Gdy rośliny wyrosną, będziecie mogli je zjeść: dodać do kanapek, a zerwane liście mięty włożyć do butelki z wodą.